

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Δ/νση Υποστήριξης Προγραμμάτων και Εκπαίδευσης για την

Αειφορία

Email: disedu@minedu.gov.gr

Fax: 210 344 3354

Τμήμα Α' Εκπ/σης για το Περιβάλλον και την Αειφορία

Σ. Λαπατά

Τηλ: 210 344 3791

Τμήμα Β' Σχολικής Αγωγής και Προαγωγής της Υγείας

Β. Λελεντζή

Τηλ: 210 344 2224

Τμήμα Γ' Πολιτιστικών Θεμάτων και Υποστηρικτικών Δομών

Χ. Μπάκα

Τηλ: 210 344 2223

Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Πρωτοβάθμιας

Εκπαίδευσης

Τμήμα Β' spudonpe@minedu.gov.gr

Β. Τζιντάνου

Τηλ: 210 344 2247

Fax: 210 344 3354

Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης

Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Τμήμα Β' sproudonde2@minedu.gov.gr

Α. Βάρλα

Τηλ.: 210 344 3272

Fax: 210344 3390

Δ/νση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Τμήμα Β' derek_merimna@minedu.gov.gr

Ο. Μαραγκού

Τηλ: 210 344 2212

Δ/νση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Τμήμα Β' deae2@minedu.gov.gr

Φ. Λυμπεροπούλου

Τηλ.: 210 344 2933

Αυτοτελής Διεύθυνση Ιδιωτικής Εκπαίδευσης

Τμήμα Α' adie@minedu.gov.gr

Π. Ρούνη

Τηλ: 210 344 3391

Ταχ. Δ/ση : Α.Παπανδρέου 37

Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι

Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr

Αποστολή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Βαθμός Ασφαλείας: -

Να διατηρηθεί μέχρι: -

Βαθμός Προτερ.: -

Μαρούσι, 07-12-2018

Αρ. Πρωτ.: 212004/Δ7

ΠΡΟΣ:

ΟΠΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

**ΘΕΜΑ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
(Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών Θεμάτων)
ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2018-2019**

Σε εφαρμογή των διατάξεων του [v. 4547/2018 \(Α' 102\)](#) και ενόψει (α) της έναρξης της πλήρους λειτουργίας των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) και (β) της επικείμενης λήξης της κατά παρ.12 του άρθρου 20 του [v.4547/2018](#) μεταβατικής λειτουργίας των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.) που μετατράπηκαν σε Κέντρα Εκπαίδευσης για την Αειφορία (Κ.Ε.Α.), με την παρ. 1 του άρθρου 12 του ίδιου νόμου, σε ό,τι αφορά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων (Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής

Υγείας και Πολιτιστικών Θεμάτων) στις σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, για το σχολικό έτος 2018-2019, ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Πλαίσιο υλοποίησης Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων (στο εξής ΠΣΔ)

Τα Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας και Πολιτιστικών Θεμάτων εντάσσονται πλέον στο πλαίσιο της εκπαίδευσης για την Αειφορία. Ως εκ τούτου, προκύπτει η ανάγκη διασύνδεσης και συνεξέτασης των παραπάνω θεμάτων ως προς τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και πολιτιστικές διαστάσεις τους, προσφέροντας στους/στις εκπαιδευόμενους/ες ευκαιρίες προσέγγισης αειφορικών μοντέλων διαβίωσης.

Βασικοί υποστηρικτικοί θεσμοί των εκπαιδευτικών και των μαθητών/τριών σε επίπεδο Περιφέρειας είναι οι **Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου για την Αειφορία**, που στελεχώνουν τα Περιφερειακά Κέντρα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.ΚΕ.Σ.) των Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης (Π.Δ.Ε.) και σε επίπεδο Διεύθυνσης Εκπαίδευσης (α) **οι Παιδαγωγικές Ομάδες** των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ), τα οποία, δυνάμει των διατάξεων του [v. 4547/2018](#), μετατράπηκαν σε Κέντρα Εκπαίδευσης για την Αειφορία (ΚΕΑ) και (β) **οι Υπεύθυνοι/ες** Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών Θεμάτων και των Σχολικών Δραστηριοτήτων, έως τη λήξη της θητείας τους, η διάρκεια της οποίας προβλέπεται έως ότου ολοκληρωθούν οι διαδικασίες συγκρότησης των μελών των Παιδαγωγικών Ομάδων των ΚΕΑ και ορισμού των Προϊσταμένων τους.

1.1. Χρονική Διάρκεια Προγραμμάτων

Τα Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας και Πολιτιστικών Θεμάτων που υλοποιούνται στην **Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση** διαρκούν από 2 έως 5 μήνες.

Τα Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας και Πολιτιστικών Θεμάτων που υλοποιούνται στη **Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση** διαρκούν τουλάχιστον 5 μήνες.

Για τις σχολικές μονάδες **Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης** ισχύουν τα ανωτέρω αντιστοίχως για κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης.

1.2. Υλοποίηση των Προγραμμάτων σε σχέση με το ωρολόγιο πρόγραμμα

Τα Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων **υλοποιούνται:**

- στην **Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση** εντός ωρολογίου προγράμματος, σύμφωνα με το [Π.Δ. 79/2017 \(Α' 109\)](#),
- στη **Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση** (Γυμνάσια, Γενικά Λύκεια και Επαγγελματικά Λύκεια) **εκτός ωρολογίου προγράμματος**, με εξαίρεση τους/τις μαθητές/τριες των ΕΠΑΛ που λαμβάνουν μέρος σε σχολικές δραστηριότητες στο πλαίσιο της Ζώνης Δημιουργικών Δραστηριοτήτων στην Α' ΕΠΑΛ.

Στις **Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης** δύναται να υλοποιούνται και εντός του ωρολογίου προγράμματος, αξιοποιώντας τη δυνατότητα διαθεματικής προσέγγισης σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα.

Ειδικότερα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, τα εν λόγω προγράμματα σχεδιάζονται και εφαρμόζονται:

α) στις **τάξεις Α' - Δ'** στο πλαίσιο (αα) της Ευέλικτης Ζώνης και (ββ) της διδασκαλίας των γνωστικών αντικειμένων, σύμφωνα με τους σκοπούς και τους στόχους του Προγράμματος Σπουδών, ώστε, μέσω της διαθεματικής και διεπιστημονικής προσέγγισης, να επεκτείνεται το περιεχόμενο των προτεινόμενων θεματικών και να διερευνώνται όλες οι πτυχές του επιλεγμένου θέματος.

β) στις **τάξεις Ε'-ΣΤ'** στο πλαίσιο διδασκαλίας των γνωστικών αντικειμένων, σύμφωνα με τους σκοπούς και τους στόχους του Προγράμματος Σπουδών, αξιοποιούνται διαθεματικές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις για την ολιστική εξέταση/διερεύνηση του θέματος που πραγματεύεται το Πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων.

1.3. Εμπλεκόμενοι/νες εκπαιδευτικοί στα ΠΣΔ

Κάθε εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μπορεί να υλοποιεί **έως και τρία (3) Προγράμματα**, σε ένα εκ των οποίων δύναται να ορίζεται ως Συντονιστής/στρια. Σε κάθε Πρόγραμμα συμμετέχουν **έως τρεις (3) εκπαιδευτικοί**, συμπεριλαμβανομένου/ης του/της Συντονιστή/στριας.

Στις σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για κάθε Πρόγραμμα ορίζεται εβδομαδιαίως ένα **δίωρο**, το οποίο αναγράφεται στο πρακτικό του Συλλόγου Διδασκόντων του σχολείου που εγκρίνει το Πρόγραμμα. Το πρακτικό αυτό συνοδεύει το «Σχέδιο υποβολής Προγράμματος» (βλέπε παράρτημα 1).

Για τις **σχολικές μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης** ισχύουν τα ανωτέρω, αντιστοίχως για κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης. Κάθε Πρόγραμμα μπορεί να υποστηρίζεται από τριμελή ομάδα εκπαιδευτικών και μελών του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού ή/και του Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού, ανά Τμήμα ή ομάδα μαθητών/τριών, αξιοποιώντας τη δυνατότητα διεπιστημονικής προσέγγισης και συνεργασίας.

Επισημαίνεται ότι για όλα τα αναφερόμενα στην παρούσα εγκύκλιο Προγράμματα δεν προβλέπεται για τους εκπαιδευτικούς η συμπλήρωση διδακτικού ωραρίου.

1.4. Συμμετέχοντες/ουσες μαθητές/τριες στα ΠΣΔ

- Στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης **κάθε μαθητής/τρια μπορεί να συμμετέχει μέχρι και σε δύο (2) Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων.**
- Στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση για τη συμμετοχή των μαθητών/τριών σε προγράμματα που υλοποιούνται εκτός ωρολογίου προγράμματος απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των γονέων/κηδεμόνων αυτών.

1.5. Συγκρότηση Μαθητικών Ομάδων

Οι εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν την εκπόνηση Προγραμμάτων συγκροτούν μαθητικές ομάδες ως εξής:

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

- από το σύνολο των μαθητών/τριών ενός σχολικού τμήματος,
- με μαθητές/τριες διαφορετικών τμημάτων της ίδιας τάξης (διατμηματική συνεργασία),
- με μαθητές/τριες διαφορετικών τάξεων,
- με μαθητές/τριες διαφορετικών σχολικών μονάδων, στο πλαίσιο διασχολικής συνεργασίας, προάγοντας και εφαρμόζοντας στην πράξη την ανάπτυξη σχολικών δικτύων.

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

A) Γενική Εκπαίδευση:

- από το σύνολο των μαθητών/τριών ή ομάδα μαθητών/τριών ενός σχολικού τμήματος,
- από ομάδα μαθητών/τριών διαφορετικών τμημάτων ή τάξεων (μέχρι 35 μαθητές/τριες),
- από μαθητές/τριες του σχολείου σε συνεργασία με μαθητές/τριες άλλου σχολείου (μέχρι 35 μαθητές/τριες).

B) Επαγγελματική Εκπαίδευση:

- από το σύνολο των μαθητών/τριών ή ομάδα μαθητών/τριών ενός σχολικού τμήματος,
- από ομάδα μαθητών/τριών διαφορετικών τμημάτων ή τάξεων, τομέων ή και ειδικοτήτων (μέχρι 35 μαθητές/τριες),
- από μαθητές/τριες του σχολείου σε συνεργασία με μαθητές/τριες άλλου σχολείου (μέχρι 35 μαθητές/τριες).

Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Οι μαθητικές ομάδες συγκροτούνται:

- από το σύνολο των μαθητών/τριών ή ομάδα μαθητών/τριών ενός σχολικού τμήματος,
- με μαθητές/τριες διαφορετικών τμημάτων ή τάξεων ή βαθμίδων,
- με μαθητές/τριες διαφορετικών σχολικών μονάδων στο πλαίσιο διασχολικής συνεργασίας ή/και με ομάδες μαθητών/τριών ή τμημάτων ή τάξεων ή βαθμίδων αντιστοίχως με σχολεία γενικής εκπαίδευσης, με στόχο την προαγωγή της ισότιμης ένταξης όλων των μαθητών/τριών στην εκπαίδευση.

1.6. Συνεργασίες με φορείς του ΥΠ.Π.Ε.Θ./φυσικά πρόσωπα/άλλους φορείς

Τα Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων δύνανται να υλοποιούνται, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και διαδικασίες που περιγράφονται στην παρούσα εγκύκλιο, στο πλαίσιο οποιασδήποτε **εγκεκριμένης** από το ΥΠ.Π.Ε.Θ. **συνεργασίας** με άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, με δημόσιους οργανισμούς, φορείς τοπικής ή περιφερειακής αυτοδιοίκησης, ΑΕΙ κ.ά.. Επίσης, είναι δυνατόν να εντάσσονται στο πλαίσιο υλοποίησης καινοτόμων/ερευνητικών προγραμμάτων ή προγραμμάτων διεθνών συνεργασιών. Στις συγκεκριμένες περιπτώσεις συνεργασίας, σημειώνεται ότι το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται πρέπει να είναι εγκεκριμένο από το ΥΠ.Π.Ε.Θ. **αποκλειστικά για το τρέχον σχολικό έτος.**

Επισημαίνεται ότι για οποιαδήποτε συνεργασία με φορείς ή φυσικά πρόσωπα που απαιτείται η φυσική παρουσία τους μέσα στις σχολικές μονάδες Π.Ε. ή Δ.Ε. πρέπει (α) να υπάρχει έγκριση άδειας εισόδου του φορέα ή του φυσικού προσώπου από τις αρμόδιες Διευθύνσεις του ΥΠ.Π.Ε.Θ. (οι εγκρίσεις ισχύουν για ένα σχολικό έτος) και (β) να εξασφαλίζεται η σύμφωνη γνώμη του Συλλόγου Διδασκόντων της σχολικής μονάδας.

Σε ό,τι αφορά προγράμματα φορέων που έχουν εγκριθεί από το ΥΠΠΕΘ, οι εκπαιδευτικοί δύνανται να ανατρέχουν στην ιστοσελίδα του ΥΠΠΕΘ <http://e-yliko.minedu.gov.gr/>

1.7. Συμμετοχή σε θεματικά δίκτυα

Στο πλαίσιο υλοποίησης Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων, υπάρχει η δυνατότητα συμμετοχής σε θεματικά δίκτυα Π.Ε., Α.Υ., Π.Θ. (τοπικά, περιφερειακά, εθνικά, διεθνή), τα οποία είναι εγκεκριμένα από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠ.Π.Ε.Θ. .

1.8. Προθεσμία υποβολής και έγκρισης Προγραμμάτων

Τα Σχέδια Προγραμμάτων υποβάλλονται έως τις 21 Δεκεμβρίου 2018 στον/στην αντίστοιχο/η Υπεύθυνο/η της οικείας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης. Οι Διευθύνσεις Εκπαίδευσης πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες έγκρισης των υποβληθέντων σχεδίων προγραμμάτων μέχρι τις 14 Ιανουαρίου 2018.

1.9. Δαπάνες υλοποίησης

Για το τρέχον σχολικό έτος δεν προβλέπεται από τον κρατικό προϋπολογισμό κάλυψη δαπανών για αναλώσιμα, εποπτικό υλικό και υπερωρίες εκπαιδευτικών.

2. Σχεδιασμός και οργάνωση Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων

2.1. Ενημερωτικές συναντήσεις των Υπευθύνων με τους εκπαιδευτικούς

Οι Υπεύθυνοι/ες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Αγωγής Υγείας (ΑΥ), Πολιτιστικών Θεμάτων (ΠΘ) και Σχολικών Δραστηριοτήτων, **ενημερώνουν** τους/τις Διευθυντές/ντριες και τους Συλλόγους Διδασκόντων των σχολικών μονάδων για τα Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και ενθαρρύνουν την ενεργή εμπλοκή τους σε αυτά. Η επικοινωνία των Υπευθύνων με τους παραπάνω μπορεί να καταστεί δυνατή είτε με επίσκεψη στις σχολικές μονάδες, είτε με τη διοργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων με ομάδες εκπαιδευτικών ή ακόμη και μέσω της αξιοποίησης εργαλείων σύγχρονης ή/και ασύγχρονης επικοινωνίας. Προτείνεται, όταν αυτό είναι εφικτό και χωρίς να διαταράσσεται η ομαλή λειτουργία των σχολικών μονάδων, οι ενημερώσεις να προγραμματίζονται συντονισμένα από όλους τους/τις Υπευθύνους/ες της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης. Επίσης, οι Υπεύθυνοι/ες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Αγωγής Υγείας (ΑΥ), Πολιτιστικών Θεμάτων (ΠΘ) και Σχολικών Δραστηριοτήτων συνεργάζονται με τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου για την Αειφορία του οικείου ΠΕΚΕΣ και να οργανώνουν συσκέψεις και κοινές δραστηριότητες, προκειμένου να συνεισφέρουν αποτελεσματικά στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των Προγραμμάτων.

2.2. Επιλογή θεματικού περιεχομένου

Ο/Η εκπαιδευτικός επιλέγει, σε συνεργασία με τους μαθητές/τριες, το θεματικό περιεχόμενο του Προγράμματος, το οποίο προτείνεται να πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

- να ενσωματώνει τις αρχές και τις υψηλές αξίες της αειφορίας, να τις αναδεικνύει και να τις προωθεί,
- να εμπίπτει στα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών, προκειμένου να ενεργοποιούνται εσωτερικά κίνητρα και να διασφαλίζεται η συνοχή της μαθητικής ομάδας και η συνεργασία των μελών της,
- να σχετίζεται άμεσα με τις προσωπικές/κοινωνικές εμπειρίες των μαθητών/τριών και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους,
- να είναι επίκαιρο,
- να διέπεται από στοιχεία καινοτομίας ως προς τις διδακτικές/ερευνητικές προσεγγίσεις,
- να μπορεί να εξεταστεί και να αναλυθεί πολύπλευρα στο πλαίσιο της διαθεματικής/διεπιστημονικής προσέγγισης και να υποστηρίζει τους διδακτικούς σκοπούς και στόχους του Προγράμματος Σπουδών,
- να δίνει τη δυνατότητα ενός ρεαλιστικού χρονοδιαγράμματος για την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων δράσεων/δραστηριοτήτων που υποστηρίζουν την επίτευξη των στόχων του προγράμματος,
- να στοχεύει στην αειφορική διαχείριση των υλικών και άυλων πόρων της σχολικής μονάδας,
- να προάγει τη συνεργασία της σχολικής κοινότητας με την κοινωνία και ιδίως την τοπική,
- να ενθαρρύνει δημοκρατικές συμπεριφορές που διέπονται από τις αξίες της αλληλεγγύης και του σεβασμού της διαφορετικότητας,
- να δίνει τη δυνατότητα εμπλοκής όλων των μαθητών/τριών, αξιοποιώντας τις ξεχωριστές ικανότητες, δεξιότητες και γνώσεις κάθε μαθητή/τριας,
- να ενισχύει την πεποίθηση των μαθητών/τριών ότι δύνανται, ως ενεργοί πολίτες, να διαμορφώσουν συνθήκες ζωής που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις προσδοκίες τους.

2.3. Αναλυτικός σχεδιασμός προγράμματος

Στο πλαίσιο του αναλυτικού σχεδιασμού του προγράμματος που πρόκειται να υλοποιηθεί, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται: (α) ο τίτλος, (β) οι επιμέρους θεματικές ενότητες, (γ) ο σκοπός, οι στόχοι και οι δραστηριότητες που τους υποστηρίζουν, (δ) η μεθοδολογία, (ε) το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, (στ) οι ενδεχόμενες συνεργασίες, (ζ) τα πεδία διασύνδεσης με τα Αναλυτικά Προγράμματα, (η) οι ομάδες εργασίας των μαθητών/τριών, (θ) ο τρόπος αποτίμησης του προγράμματος από τους εμπλεκόμενους σε αυτό (μαθητές/τριες και εκπαιδευτικούς) και (ι) οι τρόποι διάχυσης και προβολής των αποτελεσμάτων στη σχολική κοινότητα, την τοπική ή/και την ευρύτερη κοινωνία.

Αντλώντας από τα παραπάνω στοιχεία συμπληρώνεται το «Σχέδιο Υποβολής Προγράμματος Σχολικών Δραστηριοτήτων», υπόδειγμα του οποίου επισυνάπτεται (παράρτημα 1).

2.4. Οργάνωση των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων

2.4.1. Βασικές αρχές

Σε ό,τι αφορά την επεξεργασία των θεμάτων, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι βασικές αρχές που εφαρμόζονται στα Προγράμματα των Σχολικών Δραστηριοτήτων και ιδίως αυτές:

-της μαθητοκεντρικής διαδικασίας (ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας των μαθητών/τριών, χρήση συμμετοχικών και ενεργών διδακτικών τεχνικών, αξιοποίηση μεθόδων όπως είναι η συζήτηση, το ηθικό δίλημμα, η έρευνα δράσης, η μελέτη περίπτωσης και η οργάνωση λόγου που βασίζεται στη χρήση επιχειρημάτων κ.ά.),

-της συνεργατικής μάθησης που ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή και αλληλόδραση των μελών των ομάδων εργασίας, αλλά και των ομάδων μεταξύ τους,

-της βιωματικής και ανακαλυπτικής μάθησης, αξιοποιώντας διαδικασίες διεξαγωγής έρευνας, μελέτης πεδίου κ.λ.π.,

-της διεπιστημονικής και διαθεματικής προσέγγισης των θεμάτων και

-της δημιουργικής και ελεύθερης έκφρασης.

Επισημαίνεται ότι σε όλα τα Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων θα πρέπει να επιδιώκεται η εμπλοκή όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, καθώς και της τοπικής κοινωνίας, τόσο κατά την εκπόνησή τους, όσο και κατά την παρουσίασή τους, όταν αυτά ολοκληρωθούν.

2.4.2. Υποστήριξη των Προγραμμάτων ΣΔ

Α. Οι Υπεύθυνοι/ες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών Θεμάτων και Σχολικών Δραστηριοτήτων, σε συνεργασία με τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου για την Αειφορία, καθώς και με τις Παιδαγωγικές Ομάδες των οικείων ΚΠΕ (νυν ΚΕΑ), υποστηρίζουν τα αντίστοιχα Προγράμματα ΣΔ των σχολικών μονάδων της οικείας Διεύθυνσης και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους:

- Επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες και παρακολουθούν την πορεία των προγραμμάτων των σχολείων, σε συναντήσεις με τους/τις συμμετέχοντες/ουσες εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες.
- Ενθαρρύνουν και στηρίζουν τους/τις μαθητές/τριες στην διαδικασία ανακάλυψης της γνώσης μέσα από την έρευνα, την ανάλυση-σύνθεση των δεδομένων και τη βιωματική προσέγγιση.
- Οργανώνουν συναντήσεις ομάδων εκπαιδευτικών με σκοπό την ενημέρωσή τους σε ζητήματα βιβλιογραφίας/μεθοδολογίας, καθώς και τη διάχυση γνώσεων και πληροφοριών από συνέδρια, ημερίδες, σεμινάρια και συναντήσεις στα οποία συμμετέχουν οι ίδιοι/ες.
- Διοργανώνουν εκδηλώσεις με τη λήξη του σχολικού έτους, στις οποίες προβάλλονται τα Προγράμματα ΣΔ που υλοποιήθηκαν από τις σχολικές μονάδες αρμοδιότητάς τους.
- Ενημερώνουν τους/τις εκπαιδευτικούς για επιστημονικές συναντήσεις, σεμινάρια, ημερίδες κ.ά. των τομέων ευθύνης τους, καθώς και για τις δυνατότητες συμμετοχής τους σε θεματικά σχολικά δίκτυα.
- Οργανώνουν επιμορφωτικές συναντήσεις, σεμινάρια και ημερίδες σχετικά με θέματα που αφορούν την παιδαγωγική μεθοδολογία εκπόνησης των προγραμμάτων, αλλά και επιμέρους ζητήματα που αφορούν στο περιεχόμενο κάθε σχολικής δραστηριότητας.

- Επιμορφώνουν κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικούς που δεν έχουν προηγούμενη εμπειρία στο σχεδιασμό και την εφαρμογή Προγραμμάτων.
- Δύνανται να συνεργάζονται για θέματα επιμόρφωσης με φορείς της πανεπιστημιακής κοινότητας και της τοπικής-νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, με μουσεία, βιβλιοθήκες, αρχεία, μη κυβερνητικούς φορείς, ειδικούς επιστήμονες κ.ά., ανάλογα με τις θεματικές των προγραμμάτων και σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1.6 της παρούσας εγκυκλίου.

Σημειώνεται ότι οι επιμορφωτικές δράσεις που διοργανώνονται από τους Υπεύθυνους ΠΕ, ΑΥ, ΠΘ και ΣΔ των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης εγκρίνονται από τους οικείους Διευθυντές/ντριες Εκπαίδευσης.

Β. Τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (νυν Κέντρα Εκπαίδευσης για την Αειφορία) αποτελούν σημαντικές υποστηρικτικές δομές του εκπαιδευτικού έργου σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Παρέχουν εκπαιδευτικά προγράμματα διάρκειας μίας (1) έως τριών (3) ημερών σε μαθητικές ομάδες, οργανώνουν επιμορφωτικά σεμινάρια για εκπαιδευτικούς, παράγουν εκπαιδευτικό υλικό, αναπτύσσουν θεματικά δίκτυα σχολείων, τοπικές και διεθνείς συνεργασίες. Η συμμετοχή των μαθητικών ομάδων και των εκπαιδευτικών των σχολείων στα προγράμματα των ΚΠΕ γίνεται σε συνεργασία με τους/τις Υπεύθυνους/ες ΠΕ, ΑΥ, ΠΘ και ΣΔ των Διευθύνσεων, μέχρι τη λήξη της θητείας τους, η οποία προβλέπεται να ισχύσει μέχρις ότου ολοκληρωθούν οι διαδικασίες επιλογής/τοποθέτησης των Παιδαγωγικών Ομάδων και των Προϊσταμένων των ΚΕΑ. Σε ό,τι αφορά τα Θεματικά Δίκτυα που ιδρύθηκαν από τα ΚΠΕ και είναι λειτουργούντα μπορούν να συμμετάσχουν σε αυτά σχολικές μονάδες που εκπονούν προγράμματα το θεματικό περιεχόμενο των οποίων εμπίπτει στη θεματολογία του Δικτύου.

Γ. Οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου για την Αειφορία υποστηρίζουν με κάθε τρόπο και μέσο τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων, προσφέροντας επιστημονική και παιδαγωγική καθοδήγηση στους Υπεύθυνους ΠΕ, ΑΥ, ΠΘ και ΣΔ, καθώς και τους/τις εκπαιδευτικούς που εμπλέκονται στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τη συνεργασία τους με τους Υπεύθυνους, δύνανται να τους καλούν για ενημέρωση αναφορικά με την πορεία υλοποίησης των σχολικών προγραμμάτων και τις επιμορφωτικές δράσεις που οργανώνουν για τους εκπαιδευτικούς της περιοχής ευθύνης τους. Γενικά, οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου για την Αειφορία συμβάλλουν στην επίτευξη του σκοπού και των στόχων των σχετικών προγραμμάτων, με γνώμονα τη διασφάλιση της υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης των μαθητών/τριών σε θέματα του περιβάλλοντος, της υγείας και του πολιτισμού.

3. Έγκριση Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων

Τα προς υποβολή Σχέδια Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων **εγκρίνονται**, σε ειδική συνεδρίαση, από τον Σύλλογο Διδασκόντων της σχολικής μονάδας. Στη συνέχεια, **υποβάλλονται** στους/στις Υπεύθυνους/ες των οικείων Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, προκειμένου οι τελευταίοι να δώσουν τεκμηριωμένη εισήγηση έγκρισής τους στην Επιτροπή Σχολικών Δραστηριοτήτων.

Η σύνθεση των Επιτροπών Σχολικών Δραστηριοτήτων στην Πρωτοβάθμια και στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση γίνεται βάσει των κείμενων διατάξεων [ΥΑ: 1) [Γ2/4867 \(Β'629/1992\)](#), 2) [Γ1/377/865 \(Β'577/1992\)](#) και 3) [Γ7/107631 \(Β'1477/2003\)](#), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν].

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τη με αρ. πρωτ. [201186/Δ7/22-11-2018 Υ.Α.\(ΦΕΚ 5368/Β'/29-11-2018\)](#) με θέμα: «Τροποποίηση των με αρ. πρωτ. [4867/Γ2/28-9-1992\(Β'629\)](#), [377/865/Γ1/18-9-1992 \(Β'577\)](#) και [107631/Γ7/02-10-2003 \(Β'1477\) Υ.Α.](#) ως προς τη λειτουργία Επιτροπών Σχολικών Δραστηριοτήτων» τα καθήκοντα του Προέδρου της Επιτροπής Σχολικών Δραστηριοτήτων ασκούνται για μεν την Π/θμια Εκπαίδευση από τον εκάστοτε Διευθυντή σχολικής μονάδας που συμμετέχει στην εν λόγω επιτροπή ως μέλος της, για δε τη Δ/θμια Εκπαίδευση από τον ένα εκ των δύο Διευθυντών σχολικών μονάδων, επίσης μέλη της ίδιας, και συγκεκριμένα από εκείνον της πολυπληθέστερης σχολικής μονάδας.

Για την τελική έγκριση των Προγραμμάτων αρμόδιος είναι ο/η Διευθυντής/ντρια της οικείας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, αφού λάβει υπόψη του/της την εισηγητική πρόταση της Επιτροπής Σχολικών Δραστηριοτήτων.

Διευκρινίζεται ότι δεν περιλαμβάνονται στα Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων οι δραστηριότητες των ομίλων των Πρότυπων και Πειραματικών Σχολείων και ως εκ τούτου δεν υποβάλλονται προς έγκριση.

4. Μετακινήσεις μαθητών/τριών

Σχετικά με τις μετακινήσεις στο πλαίσιο Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων ισχύουν τα εξής :

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Οι μετακινήσεις μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση στο πλαίσιο εγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων εγκρίνονται από τον/την Διευθυντή/ντρια Εκπαίδευσης, σύμφωνα με το [Π.Δ. 79/2017 \(Α'109\)](#).

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Σχετικά με τις μετακινήσεις των μαθητών/τριών της Δευτεροβάθμιας στο πλαίσιο των προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων ισχύει η [Υ.Α. 33120/ΓΔ4/28-02-2017 \(ΦΕΚ Β'681/6-3-2017\)](#).

5. Τοπικές δράσεις, περιβαλλοντικές εκδρομές και επισκέψεις σε Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (νυν ΚΕΑ)

Επισημαίνεται ότι δεν θεωρούνται αυτοτελή προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης οι τριήμερες περιβαλλοντικές εκδρομές (Δ/θμια Εκπ/ση), οι επισκέψεις στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, οι ημέρες τοπικών δράσεων, όπως καθαρισμός παραλιών, δενδροφυτεύσεις, συμμετοχή σε εκδηλώσεις φορέων κ.λ.π.. Ανάλογες δράσεις, περιβαλλοντικές επισκέψεις ή/και μεμονωμένες δραστηριότητες για την αειφορία, μπορούν να εγκρίνονται μόνο ως αυτοτελείς δράσεις ή μέρος των δράσεων/δραστηριοτήτων ενός ολοκληρωμένου Προγράμματος, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

6. Ολοκλήρωση Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων – Βεβαιώσεις Υλοποίησης Προγράμματος

Αμέσως μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων κάθε σχολικής μονάδας, οι εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί παρουσιάζουν στο Σύλλογο Διδασκόντων την αποτίμησή τους, προκειμένου να εντοπίζονται τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία του προγράμματος και να διαχέονται οι καλές πρακτικές μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών σε ολόκληρη τη σχολική κοινότητα. Ο Συντονιστής/τρια κάθε προγράμματος μεριμνά για την κατάθεση σχετικής έκθεσης αποτίμησης στον/στην αντίστοιχο/η Υπεύθυνο/η Π.Ε./Α.Υ./Π.Θ./Σ.Δ. της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, μέσω του/της Διευθυντή/ντριας της σχολικής μονάδας. Η ενημέρωση του/της Υπευθύνου/ης γίνεται εγγράφως ή/και με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Για τα προγράμματα που αποδεδειγμένα ολοκληρώθηκαν χορηγείται, μόνο για το τρέχον σχολικό έτος (2018-2019), «**Βεβαίωση Υλοποίησης Προγράμματος**» από τον/την Διευθυντή/ντρια Εκπαίδευσης.

7. Θεματικοί άξονες στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης για την Αειφορία

Τα εν λόγω προγράμματα σχετίζονται με τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και πολιτιστικά ζητήματα, που απασχολούν ιδίως τις τοπικές κοινωνίες και χρειάζεται να επιλυθούν με γνώμονα τις αρχές της αειφορίας. Αντλούν το θεματικό περιεχόμενό τους κυρίως από τα ζητήματα αυτά και επιδιώκουν, στο μέτρο του δυνατού, να συνεισφέρουν με τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες τους στην επιτυχή αντιμετώπιση και ορθολογική διαχείριση των περιβαλλοντικών και άλλων προβλημάτων. Στο πλαίσιο αυτό παρατίθεται παρακάτω **ενδεικτική θεματολογία** που αφορά στους τομείς του περιβάλλοντος, της υγείας και του πολιτισμού.

A. ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- αειφόρο Σχολείο, αειφορική διαχείριση υλικών και άυλων πόρων της σχολικής κοινότητας
- αειφόρος κατοικία, βιοκλιματική αρχιτεκτονική, ασφάλεια των τεχνο-υποδομών στο δομημένο περιβάλλον, βιώσιμοι ελεύθεροι χώροι - αειφορική χρήση και αξιοποίησή τους
- ενεργειακό ζήτημα, οικολογικό/ενεργειακό αποτύπωμα στο σχολείο και στο σπίτι, εναλλακτικές μορφές ενέργειας
- αειφόρος κινητικότητα, ασφαλές οδικό περιβάλλον
- τοπικό φυσικό περιβάλλον, τοπικά οικοσυστήματα, βιοποικιλότητα, απειλούμενα είδη, προστατευόμενες περιοχές
- διατήρηση και προστασία αστικού και περιαστικού πρασίνου
- αλλαγή χρήσεων γης, αστυφιλία, οικολογική επιβάρυνση
- βιοτεχνολογικές εφαρμογές και περιβάλλον
- διαχείριση Φυσικών Πόρων και βιωσιμότητα
- ορθολογική διαχείριση και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος
- οικοσυστήματα, δομή και λειτουργία χερσαίων και υδατικών οικοσυστημάτων
- ρύπανση, μόλυνση και υποβάθμιση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
- αειφορική διαχείριση των απορριμμάτων/αποβλήτων
- περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και διαχείρισή τους
- αστική ανάπτυξη, οδικά δίκτυα, ασφαλής χρήση των δημόσιων χώρων
- αγροτική ανάπτυξη, τουρισμός, εναλλακτικός/οικολογικός τουρισμός
- περιβάλλον και μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι και ιστορικοί τόποι

- γεωλογικά μνημεία και μνημεία της φύσης
- περιβάλλον και επικοινωνία
- περιβάλλον και Ιστορία, μυθολογία, λαογραφία
- περιβάλλον και τέχνη
- περιβαλλοντικά ζητήματα στη λογοτεχνία
- φύση και Θρησκεία
- Περιβαλλοντική Ηθική
- αειφορία και δημοκρατία
- περιβαλλοντικές δράσεις και περιβαλλοντική συνείδηση
- καταναλωτικά πρότυπα και περιβάλλον
- το περιβάλλον ως πεδίο συνάντησης των πολιτισμών
- καταλληλότητα-επικινδυνότητα υλικών και κατασκευών
- υλικά φιλικά προς το περιβάλλον
- βιομηχανική ρύπανση –γεωργική ρύπανση
- βαρέα μέταλλα - εντομοκτόνα - φυτοφάρμακα
- ηλιακή ακτινοβολία, ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία και επιπτώσεις

B. ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

- η υγεία ως πολιτισμικό και κοινωνικό αγαθό
- διαπολιτισμικές προσεγγίσεις στην υγεία και την ασθένεια
- ασθένειες: AIDS, ηπατίτιδα Β, Μεσογειακή αναιμία, καρδιαγγειακά νοσήματα, ασθένειες στο εργασιακό περιβάλλον, μεταδιδόμενα νοσήματα, καρκίνος
- στοματική υγιεινή
- υγιεινή διατροφή - ομάδες τροφών και η διατροφική τους αξία
- ατυχήματα και ασφάλεια – πρόληψη ατυχημάτων στο σχολείο, στο σπίτι, στο δρόμο, στη θάλασσα
- πρώτες βοήθειες
- εθελοντισμός και υγεία, αιμοδοσία
- συναισθηματική και ψυχοκινητική Ανάπτυξη – αντιμετώπιση προβλημάτων
- αυτοεκτίμηση – ανάπτυξη προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων
- αξίες ζωής (σεβασμός, αγάπη, ειρήνη, συνεργασία, υπευθυνότητα, ανεκτικότητα, ελευθερία, τιμιότητα, ευγένεια, προσφορά)
- διαπροσωπικές σχέσεις – συγκρούσεις
- πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας μεταξύ μαθητών στον χώρο του σχολείου
- τα παιχνίδια ως μέσο προαγωγής της συναισθηματικής και ψυχικής υγείας
- διαφυλικές σχέσεις - σεξουαλική αγωγή
- ανάπτυξη δεξιοτήτων για αντιμετώπιση του άγχους και του φόβου
- αντιμετώπιση πένθους
- δημοκρατικά δικαιώματα, δικαιώματα του παιδιού, δικαιώματα του πολίτη
- διαφορετικότητα
- κοινωνικός αποκλεισμός, ισότητα ευκαιριών
- ισότητα φύλων
- ρατσισμός, ξενοφοβία
- προεφηβεία/εφηβεία: συμπεριφορές και αντιλήψεις
- ασφαλής χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου – διαδικτυακός εκφοβισμός
- πρόληψη εξαρτήσεων (διαδικτυακά παιχνίδια, αλκοόλ, κάπνισμα κ.ά.)
- ζητήματα σωματικής/ψυχικής υγείας και ποιότητας ζωής στην μυθιστοριογραφία και την ποίηση

- κατοικία, υγιεινή και ασφάλεια
- ποιότητα ζωής στο εργασιακό και κοινωνικό περιβάλλον
- φυσική ζωή, άσκηση και υγιεινός τρόπος διαβίωσης
- διατροφικές συνήθειες και μεταλλαγμένα τρόφιμα
- επιπτώσεις στην υγεία από την έκθεση στα φυτοφάρμακα
- πολιτική προστασία, πρόληψη και αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων/σεισμοί, πλημμύρες, πυρκαγιές
- εκπαίδευση για την οδική ασφάλεια
- υγεία και κατανάλωση

Γ. ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

- πολιτιστική κληρονομιά
- λαογραφία
- υλικός και άυλος πολιτισμός (ήθη, έθιμα, παραδόσεις, λαϊκή τέχνη κ.ά.)
- τέχνη
- λαϊκή μουσική παράδοση
- λαϊκά παραμύθια
- τα στοιχεία της φύσης μέσα από τη λαϊκή παράδοση
- λαϊκή αρχιτεκτονική – νεότερη και σύγχρονη αρχιτεκτονική
- παλιά επαγγέλματα: καταγραφές και μαρτυρίες
- πολιτισμός και διατροφικές συνήθειες
- καθημερινά αντικείμενα, ιστορία και εξέλιξή τους
- ανθρώπινα δικαιώματα
- δικαιώματα του παιδιού
- θέματα διαπολιτισμικότητας
- ρατσισμός, ξενοφοβία
- ετερότητα
- εκπαίδευση στη δημοκρατία
- σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα
- πρόσφυγες, μετανάστες, κοινωνική συμβίωση
- μετακινήσεις πληθυσμών για περιβαλλοντικούς/κοινωνικούς λόγους
- εκπαίδευση για τη δημοκρατία
- δεξιότητες του ενεργού πολίτη
- εθελοντισμός και αλληλεγγύη
- πολιτισμική πολυμορφία
- πόλεμος και ειρήνη
- θέματα θρησκευολογίας
- λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία μεταξύ των λαών
- αειφορία και πολιτισμός
- προαγωγή των τεχνών και του πολιτισμού στο αειφόρο σχολείο
- μετασηματίζουσα μάθηση μέσα από την τέχνη
- λογοτεχνικά ρεύματα
- κινηματογράφος, θέατρο, θέατρο σκιών, θεατρικά κείμενα, κουκλοθέατρο
- πολιτισμικές συνήθειες των λαών
- το σχολείο ως κοινότητα
- προώθηση της ανάγνωσης, φιλιαναγνωσία
- δημιουργική γραφή
- οργάνωση και λειτουργία σχολικής βιβλιοθήκης
- αξιοποίηση της σχολικής βιβλιοθήκης

- δημοσιογραφικός λόγος, μαθητικός τύπος, μαθητικό ραδιόφωνο
- εκπαιδευτική ραδιοτηλεόραση
- μουσική, χορός και κοινωνικά ζητήματα
- συγκρότηση χορωδίας
- εικαστικές τέχνες, κινήματα, τεχνοτροπίες, πρωτοπορίες της τέχνης
- ιστορία της τέχνης
- εικόνα, φωτογραφία
- αποκωδικοποίηση/κωδικοποίηση νοημάτων και δημιουργία μηνυμάτων λόγου και εικόνας
- τοπική ιστορία, ιστορία και πολιτισμός, μυθολογία
- μουσειακή αγωγή
- ρητορική, ρητορικοί όμιλοι, επιχειρηματολογία
- φιλοσοφία, φιλοσοφία για παιδιά, σύγχρονα φιλοσοφικά ρεύματα
- πολιτιστικά προγράμματα και Τ.Π.Ε., δημιουργία ιστοσελίδας με θέματα πολιτισμού, ψηφιακές αφηγήσεις, ψηφιακά παιχνίδια, ψηφιακή τέχνη
- ιστορία της γραφής και της τυπογραφία
- τεχνολογικά επιτεύγματα
- επιστήμες και τέχνες

Τέλος, **επισημαίνεται** ότι αναφορικά με τα **Προγράμματα Αγωγής Σταδιοδρομίας**, ενόψει της ολοκλήρωσης των διαδικασιών συγκρότησης και λειτουργίας των νέων υποστηρικτικών δομών της εκπαίδευσης και συγκεκριμένα των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.), όπως αυτά προβλέπονται από τις διατάξεις του [ν. 4547/2018](#), θα ακολουθήσει στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα σχετική εγκύκλιος του ΥΠ.Π.Ε.Θ..

Παρακαλούνται οι οικείες Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, να ενημερώσουν άμεσα τις σχολικές μονάδες αρμοδιότητάς τους προκειμένου να λάβουν γνώση όλοι οι εκπαιδευτικοί.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Γεν. Γραμματέα
3. Γενική Δ/ση Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
4. Δ/ση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Τμήματα Α' και Β'
5. Δ/ση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Τμήματα Α και Β'
6. Δ/ση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Τμήμα Β'
7. Δ/ση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Τμήμα Β'
8. Αυτοτελής Διεύθυνση Ιδιωτικής Εκπαίδευσης
9. Δ/ση Υποστήριξης Προγραμμάτων και Εκπαίδευσης για την Αειφορία

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΨΗΦΙΑΚΑ ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΥ ΠΙΣΤΟΥ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΥ ΜΕΣΩ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

A/A	Επωνυμία	Διεύθυνση Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου
1	Περιφερειακές Διευθύνσεις Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης της χώρας (έδρες τους)	pde@sch.gr
2	Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου (μέσω Περ/κών Δ/νσεων Εκπ/σης)	
3	Διευθύνσεις Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπαίδευσης της χώρας (έδρες τους)	dipe@sch.gr dide@sch.gr
4	Υπεύθυνους: -Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ) -Αγωγής Υγείας (ΑΥ) -Πολιτιστικών Θεμάτων (ΠΘ) -Σχολικών Δραστηριοτήτων (ΣΔ) (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε.)	
5	ΚΠΕ της χώρας (μέσω των Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης)	
6	Σχολικές Μονάδες Γενικής & Επαγγελματικής Εκπ/σης και Ειδικής Αγωγής όλης της χώρας (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε.)	
7	Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων	info@sivitanidios.edu.gr

Παράρτημα 1.

ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ημερομηνία .....

Αριθ. Πρωτ. ....

Σχ. Έτος: .....

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ .....

Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ .....

ΤΗΛ. ....

ΔΗΜΟΣ / ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ .....

FAX .....

Email .....

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ/ΝΤΡΙΑΣ: ..... ΠΕ/ΤΕ: .....

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΖΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

Όνοματεπώνυμο:.....

Ειδικότητα.....

Τηλ. επικοινωνίας.....

Ηλ. ταχυδρομείο.....

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ (ΝΑΙ/ΟΧΙ):

ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ (ΝΑΙ/ΟΧΙ):

ΆΛΛΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: (Όνοματεπώνυμο- Ειδικότητα)

1) .....

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ (ΝΑΙ/ΟΧΙ):

ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ (ΝΑΙ/ΟΧΙ):

2).....

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ (ΝΑΙ/ΟΧΙ):

ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ (ΝΑΙ/ΟΧΙ):

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: .....

(Κατά το σχεδιασμό, λαμβάνονται υπόψη οι βασικές αρχές που διέπουν την υλοποίησή του)

ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΣΤΗ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: .....

ΠΡΑΞΗ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ (κάθε σχ. μονάδα καταθέτει ένα φωτοαντίγραφο της πράξης για όλα τα Προγράμματα)

Αρ. Πράξης: _____

Ημερομηνία: _____

ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ : ..... ΑΓΟΡΙΑ: ..... ΚΟΡΙΤΣΙΑ: .....

ΑΜΙΓΕΣ ΤΜΗΜΑ:		ΜΕΙΚΤΗ ΟΜΑΔΑ:		ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΑΛ/ΕΚ:	
------------------	--	---------------	--	------------------------	--

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΟΜΑΔΑΣ

(Για τα προγράμματα που υλοποιούνται εκτός ωρολογίου προγράμματος)

ΗΜΕΡΑ:	ΩΡΑ:	ΤΟΠΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ; ΝΑΙ / ΟΧΙ (Αν όχι, δημιουργήστε ένα φέτος)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ:

Α.ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ- ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

(ποιες διαστάσεις του θέματος θα προσεγγίσετε, έως 100 λέξεις) :

--

Β. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ (τι επιδιώκετε να μάθουν, έως 100 λέξεις)

--

Γ. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ : (έως 100 λέξεις)

--

Δ. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ-ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΣ ΜΗΝΑΣ ΕΝΑΡΞΗΣ:

--

Ε. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ— ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ:

Αριθμός προβλεπόμενων επισκέψεων και συνεργασιών με φορείς

1)	
2)	

ΣΤ. ΠΕΔΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ)

--

Ζ. ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

--

Η. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

(διερεύνηση θέματος, επεξεργασία, υλοποίηση δράσεων, επισκέψεων, παρουσίαση, αποτίμηση κ.ά.)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για την έγκριση του Προγράμματος, εκτός από το έντυπο του σχεδίου, υποβάλλονται επιπλέον (α) ονομαστική κατάσταση των μαθητών/τριών της ομάδας (τάξη, τμήμα, τμήμα ειδικότητας) και (β) αντίγραφο της Πράξης του Συλλόγου Διδασκόντων.

Ο/Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΝΤΡΙΑ